

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGTELENSÉGI 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Honvédkerületi parancsnokság Debreczenben.

Képviselőinknek és a hatóságnak figyelmébe.

Irta: Móríc Pál.

Debreczen, október 21.

Akik Debreczennek, ennek az ősmagyar, ma is hatalmas és jellegzetesen magyar városnak a fejlődését szívökön viselik, most egyesített erővel és a nagyfontosságú dolognak lelkes szorgalmazásával jelentősen előbbre vihetik ezt a várost. Előbbre is kell vinniök, mert ez a város nem hasonlítható Magyarországon más városaihoz. Ez a város lelke az alföldi szinmagyarságnak! Ez a város, mint a múltban, úgy jelenleg is óriási erőforrását, anyagiakban mint lelkiekben dus táphadtárát képezte, illetőleg képezi a magyarságnak. Ennek a városnak a fejlődését, erősítését biztosítani minden igaz magyarnak szent kötelessége.

Éppen az ősmagyar város fejlesztésének, erőgyarapításának érdekében hozzuk nyilvánosságra ezen sorainkat is, amelyek szenzációt

fognak képezni. Méltán! Mert nem kevesebbről van szó, hogy a hadvezetőség újabb honvédkerületi parancsnokság szervezését tervezi még pedig a magyar alföld központjában. Értesülésünk szerint két város forog szóban az új honvédkerületi parancsnokság állomáshelyéül. Az illetékes katonai körök Nagyváradot és Debreczent szemelték ki. E két város közül lesz az egyik az új honvédkerületi parancsnokság székhelye. A mi értesülésünk szerint a katonai köröknek a rokonszenve is Debreczen felé hajlik; mert a katonai körök is átérzik Debreczennek, a magyar alföld szívének nagy jelentőségét és előnyeit például Nagyváraddal szemben is.

Midőn tehát ezt a nagyfontosságú és szenzációs katonai ügyet szóvá tesszük és a katonai köröknek Debreczen iránti rokonszenvével is számoltunk, felhívjuk országgyűlési képviselőinknek, mint hatóságunknak a figyelmét erre az ügyre, az új honvédkerületi parancsnokság szervezésének és elhelyezésének ügyére! Debreczen város elősmert áldozatkészségére és a nagy magyar alföldre, még a felsőbb vár-

megyékre kiható befolyására tekintettel — ameddig nem késő! — ne sajnáljanak semmi fáradságot, hanem minden követ mozdítsanak meg, hogy Debreczen, az ő Debreczen város nyerve meg az új honvédkerületi parancsnokság székhelyét. Debreczennek, mint Nagyváradnak fekvésénél fogva is legnagyobb joga, legnagyobb hivatottsága van ehez az igazi magyar katonai főparancsnoksághoz, mégha azt a jelentős körülményt nem tekintjük is, hogy Debreczenbe helyezték el a csendőrkörületi parancsnokságot is.

Ameddig meleg, addig üssük a vasat! Debreczen jövőjéről, a hatalmas nagy magyar vidék jövőjéről van szó!

Ezért semmi áldozat, semmi fáradság nem lehet eléggé nagy!

Politikai hireink.

Gróf Tisza a kibontakozásról.

Budapest, október 22.

A válságban újabb mozzanat a legközelebbi napokban nem várható. A pártok nem fognak értekezni, a Ház nem fog ülésezni és a politikusok nem fognak Bécsbe menni. A miniszterek nagy része elutazott a főváros-

FEKETE URI FEHÉRNEMŰI A LEGTARTÓSABBAK.

Fourchamboult család.

(Szinmű 5 felvonásban, írta Emil Augier, fordította Fáy J. Béla. Új betanulással először adták 1909 október 22-én.)

Éppen husz esztendeje lesz vasárnap, hogy Emil Augier Párisban meghalt. Egyike volt azoknak, kik a francia szellemet a művelt világ színpadain divatba hozták, mi több, uralkodóvá tették. Mint drámaíró, a híres triászban volt tagja, — Dumas, Augier, Sardou, — melyet együtt volt szokás emlegetni, ha arról volt szó, kik emelték a francia társadalmi drámát arra a magaslatra, melyen az ma áll. A költői háromságban különösen az jellemezte őt, hogy műveiben a színpadi technika és az akkor divatos társadalmi irány mellett a valódi költészetet is érvényesítette, amit nem mondhatni egész határozottan másik két nagy társáról, akik lehettek nála lelemény dolgában erősebbek, külső, zajos hatásokban gazdagabbak, — de költői lendületre, finomságra, erőre és valódi érzésre sem ők nem multak felül, sem senki más az akkori színműírók közül. Nem az értelemhez kívánt szólni, mint Dumas fils, — nem hajszolta a nagy színpadi hatásokat,

mint az e téren utólérhetetlen Sardou, az ő eleme a költészet volt, a maga egész tisztaságában. Ő volt talán az egyetlen, aki típusokat tudott teremteni és jellemeket igaz színekkel festeni.

Eredetileg ügyvédi pályára készült, — azonban ellenállhatatlan vágyat érzett a költészethez és már 24 éves korában, 1844-ben elérte azt a ritka sikert, hogy mindjárt első színművével nemesak a maga költői hírnevét alapította meg, hanem virágzásba hozta azt a színházat is, mely azt előadta. Valóban az Odeon színház, mely a Theatre Francais által visszautasított darabot elfogadta, Augiernek köszönhetette szerencsését, hol a „La Cigue“ c. színműve oly sikert aratott, hogy három hónapon át minden este telt ház előtt adták. Ettől kezdve egészen a színműírássra adta magát és költészete előtt csakhamar megnyílt a kényes izlésű Theatre Francais színpada is, melynek utóbb egyik legnagyobb büszkesége lett.

Költői pályája kezdetén a Ponsard által képviselt klasszikai iskolához tartozott és költött beszédben írta színműveit. Eleinte még erősen ragaszkodott az Aristoteles által aesthetikai törvénynek felállított hármasság-

hez. Lassan azonban áttért a realistikus irányhoz, anélkül, hogy a költői vonást, mely lelkének sajátja volt, megtagadta volna. E vonást még azon műveiben is megtartotta, melyeket szeretett „harcias drámáknak“ nevezni és melyekben oly társadalmi kérdéseket dolgozott föl drámailag, melyek korának szellemét élénken foglalkoztatták. Azért is volt kiválólag korának költője. Alkalmi műveket akart írni, irány drámákat, de nem hogy dicsőítse a bűnt, hanem hogy azokat ostorozza. Hogy miképen tette ezt, megtudjuk hitvallásából, melyet az alábbi sorokban oly szépen juttatott kifejezésre. „Erköleshirdető könyveket — mondja — ma már nem olvas senki, a templom szószékéről elhangzó szavakra is alig figyel halandó. De a színházba tódul a tömeg és azt akarja, hogy a költő és művész mulattassa. A színház tehát ma jóformán az egyedüli hely, ahol a közönségre közvetlen hatást lehet gyakorolni akár jóban, akár rosszban. Én a magam korának tükrét tartottam a közönség elé. Öntudatom tiszta afelől, hogy — habár sokszor a művészi siker rovására — csak erkölcsös irányban gyakoroltam hatást és működésemmel az összeségre nemesítőleg akartam lenni.“

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa

üzégnél, DEBRECZEN, Piac-utca 38

ból, a képviselők közül pedig csak néhány tartózkodik Budapesten. Szóval egy újabb politikai szünet állott be, mely előreláthatólag november elejéig fog tartani.

A huzavonát a pártokkal való tárgyalás szükségességével indokolták. Szóval puhtani akarják a függetlenségi pártot, ehhez pedig bizonyos idő kell. Azt hisszük azonban, hogy itt is nagy csalódás fogja érni azokat, akik a koalíció fenntartását még mindig lehetségesnek tartják.

Most már nyilvánvaló, hogy ez a súlyos válság csakis a függetlenségi többség kormányrajutásával oldható meg. Lehet, hogy ezt megelőzőleg Andrásyval, vagy más 67-es politikussal fognak kísérletet tenni, ennek azonban csak kudarc lehet a vége. A ma már teljesen egységes függetlenségi tábor nem lehet megbontani. Ezen phalanxon meg fog törni Bécs makacssága. Nincs szükség újabb nemzeti küzdelemre. A parlamentben égetően szükséges dolgok várnak elintézésre, ezek pedig csakis a nagy függetlenségi többség hozzájárulásával szavazhatók meg. Ha tehát a függetlenségi párt még rövid ideig erősen megállja helyét, — amiben nem kételkedünk — úgy ügyük győzedelmeskedni fog.

Több lap megírta, hogy Tisza István gróf közremunkál a kisebbség kibontakozási tervén s egy Andrásy kabinetet szívesen támogatna.

Tisza István gróf környezetéből határozottan megcáfolták azt a hírt, hogy Tisza résztvenne a hatvanheteseknek mostanában emlegetett tömörülésében. Bizonyos az, hogy Tisza és Andrásy közt baráti közeledés történt, de Tisza nem akar aktív szerepet vállalni.

A debreceni bankgyűlés előkészítése.

Megalakították a rendező-bizottságot.

Debrecen, október 22.

A Debrecenben október 31-én megtartandó bankgyűlés iránt minden irányban nagy az érdeklődés. Az északkeleti vármegyék nagyrésze bejelentette már részvételét. Az előkészítő bizottság mindent elkövet, hogy a gyűlés eredményes és nagyszerű legyen.

Tegnap délután a függetlenségi körben

Művei közül, melyekben finom szellemmel foglalkozott lélektani, társadalmi, sőt politikai kérdésekkel, kettő gyakorolt ránk is különösen mély benyomást. A „Giboyer fia“, melyet a régi Nemzeti Színházban sokat adtak és a „Fourchamboult család“, mely utolsó színműve volt és melyet ma láttunk újra a debreceni színpadon.

A darab elemzésébe nem bocsátkozom, mert nem új alkotásról van szó. A „Fourchamboult család“-ot, mely harminc év óta az egész világ sajátja, mindenki ismeri. Nemes egyszerűsége, mellyel még ma is hatni tud, elvitázhatatlan. Nincs benne az a raffinált technika, mely a mai darabokat annyira jellemzi. De azért, mindössze néhány szereplővel, Augier oly mélyen szánt a tiszta érzésben, mint kivüle senki. És ez az ő művésze. Typusaiban valóban élő embereket állít elénk éles szemmel megfigyelve és körülöttünk oly levegőt teremt, mintha csak a szabad természetben volnánk. Avagy nem tőről metszett alakok-e például a mindig fenhéjazó Fourchamboultné, aki vagyona mellé még a koronát is megakarja szerezni leányának báró Rastiboulois fiával. A nyers Bernard, ez a csupa acél ember, a nagvstili ke-

az előkészítő bizottság ülést tartott, melyen Somogyi Pál elnökölt.

Jelen voltak Tüdös János és dr. Papp Elek országgyűlési képviselők, Weszprémy István, Bor János, dr. Loóg Béla bizottsági tagok és a megye több függetlenségi körének küldötte.

Az ülésen a népgyűlésre jövő küldöttségek utazásáról volt szó. A távolabb eső városokból a rendes vonatokkal érkeznek meg az idegenek, részint 30-án éjjel, részint 31-én délelőtt. A környékből, — különösen Hajdu megyéből — a küldöttségek 31-én jönnek.

Miután a rendes vonatok úgy érkeznek meg, hogy a vidékiek elkésnének a népgyűlés lejárájáról, az előkészítő bizottság elhatározta, hogy az üzletvezetőségtől külön vonat indítását fogja kérelmezni. Külön vonat jönnek 31-én délelőtt Püspökladányból, Egyek—Balmazújváros felől, Érmihályfalváról, Derecskéről és Tiszalókról.

E vonatokkal érkező vidékiek délben részt vehetnek a fővárosból leránduló országos képviselők tiszteletére rendezett banketten, — amely után a népgyűlés megkezdődik.

Az előkészítő bizottság tegnap rendező bizottságot is választott, melynek elnöke Tüdös János dr. országos képviselő. Tagjai: Sz. Szabó László, Sesztina Jenő, Körössy Kálmán, Jánosi Zoltán, Bodnár Géza, dr. Csath Sándor, dr. Jéger Ferenc, Letzter József, Kertész János, Thieszen Arthur, Fráter Tamás, Zoldi M. János, Ekly József, Kertész Imre és dr. Juhász Nagy Sándor.

A rendező bizottság állandóan dolgozik. Már a jövő hét első napján megkezdí üléseit, amelyen a vendégek fogadásáról és elhelyezéséről fognak tárgyalni.

Az előkészítő bizottság megszövegezte még a vidéki lakossághoz intézendő plakátot. Ezenkívül megállapította a népgyűlés programját.

E szerint a népgyűlést Somogyi Pál elnök nyitja meg ezután a bank agitáció két tagja beszél, majd a vidéki pártok nevében Pap Elek szól.

Lehetséges azonban, hogy a program bővülni fog.

reskedő, aki a szíve mélyen olyan jóságos, mint egy gyermek; vagy a világban egyedül álló nők hü alakja, mint Letellier Mária, akit a sors kénye-kevéde szerint dobál; vagy Leopold, ez az üres szívű, nyegle legény, ki a maga egész mi voltában oly ellenszenves, mint csak lehet. Igaz alakjai ezek az életnek, melyet csak Augier tudott oly valósággal elénk állítani, aki e művében is a tiszta erkölcsre törekedett és azt hozza diadalra.

Az igazgatóság nagyon jól tette, hogy a darabot műsorra tűzte, csak az kár, hogy előadása rossz napra esett. Kubelik hangversenye miatt aránylag kevesen jöttek a színházba. Pedig a kitűnő est több közönséget érdemelt volna. Bernardot Kemény Lajos játszotta, férfiasan, erővel, mint szükséges volt. Az anyját, Bernardnét, Szilágyi Berta sok nemes vonással ruházta fel; a kitűnő darab tónusát mindvégig ertalálva. Az öreg Fourchamboultban Arkosi jeleskedett, míg Gerő Ida mint Fourchamboultné szerzett magának újabb elismerést. Hahnel Aranka mint Letellier Mária, Kardos Géza mint Leopold és a mindig elsőrendű Gyöngyi Izsó mint Rastiboulois báró járultak hozzá az est sikeréhez.

Jó Fülöp.

Egy szó az egyetem kérdéséhez.

Gazdasági egyetemmel kiegészítve.

Debrecen, október 22.

A mi egyetemünkről sok szó esett már. A debreceniek pártolják, a szegediek, kassaiak, pozsonyiak el sem tudják a harmadik egyetemet itt e nagy pusztaságon képzelni. És e nagy harcban érvet érv mellett sorakoztat mindegyik tábor, hogy a másik bizonyosságait, argumentumát megsemmisítve az illetékes tényezőket meggyőzze arról, hogy a maga városa a hivatott egyetemi város.

Engedjék meg, hadd szóljak e harcban én is és egy hatalmas bizonysgot, érvet adjak a debreceni egyetemért harcolók kezébe. És azt hiszem, ez az érv nem lesz a legkisebb. S hogy ez az érv nem lényegtelen, mutatja az, hogy az egyetem leglelkesebb harcosainak egyike, Ferenczy Gyula tanár is táplálta már lelkében ezt a gondolatot és szövögették szálait már e kérdésnek Pallagon, a gazdasági akadémia tanárai is.

Rövidke története van e gondolat megszületésének. Tavalyi tanulmányutamon az év legnagyobb részét mint a hallei egyetem hallgatója töltöttem el. A halle-vittenbergi egyetem külföldi hallgatói között a legnagyobb számmal vannak a magyarok. Az összes német egyetemeket, még tán a berlini sem véve ki, megelőzi a magyar hallgatók száma tekintetében. Lente 35-50 magyar hallgatót találunk a névjegyzékben. Kerestem ennek okát és megtaláltam a statisztikai adatok között. A filozófiai fakultás gazdaságtani szakában 25-en voltak a tavalyi 38 hallgató közül. Tehát a gazdaságtani egyetem az, amely a magyar fiukat ily tömegesen szöllitja Halleba. És elgondolkoztam. Tényleg, nekünk magyaroknak, ahol a lakosság 65-70 százaléka folytatja az östermelesi ágakat, nekünk vannak gazdaságtani főiskolánk, de nincs helye gazdaságtannak ez egyetemen. Ekkor jutottam arra a gondolatra, hogy ime a debreceni egyetem volna hivatva arra, hogy ezt a hiányt pótolja. Mily könnyű volna az állam részéről is, az egyház részéről is az egyetem kérdésének megvalósítása. Itt van az egyház százados főiskolája a jogi és bölcsészeti szakosztályával, az állam pedig már mint gazdaságtani főintézetet tart fenn Pallagon, amely egy gyakorlati eszközzel, mint az elméleti tudás eszközeivel példásan el van látva. S ha van hire itt nálunk a hallei egyetemnek, híres a pallagi főiskola is a németek között, de mig ez egyetemi magaslaton nem áll, német egyetemi hallgató nem fogja felkeresni, mert semestert veszítene vele és a beiratkozása is nehéz. Mármost nem kellene egyéb, csak e két intézetet szerves egészszé összekapcsolni s akkor az egyetem bölcsészeti kara teljes volna. Hisz a hiányzó növényteni, állattani, vegytani tanszékek is mind betölthetők volnának a gazdaságtani akadémia tanáraival, akik nemcsak az elméleti tudás felett rendelkeznek, hanem gyakorlati ismeretek birtokában is vannak, ami a hallgatóságnak is csak előnyére szolgálna.

Mielőtt e kérdést a nyilvánosság elé hoztam volna, kérdézködtem Pallagon is, kivihető volna-e a terv? Ott is szeretettel fogadták és nem látták lehetetlennek. Tehát eszmém életre való, csak módzatait kell kidolgozni. Ezt azonban itt kifejteni nincs terem. E kis cikknek célja az, hogy ezt az eszmét a nagyközönség közé vigye, hogy ott megtermékenyülve nőjön és legyen hatalmas követeléssé, hogy aztán előle az illetékes tényezők ki ne térhessenek.

Es beszélgetéseink közben hallottam, hogy a kassaiak hasonló módon akarják a maguk egyetemét felállítani; ennek a tervete már a miniszterium előtt fekszik. Azt csak a vak nem látja, hogy e tekintetben

Czipők!

legolcsóbban a Központi Czipő és Kalap
 áruházban, Dreher mellett.

Kassa oly messze van Debrecentől, mint Makó Jeruzsálemtől. Debrecen, amelyik fekszik az ország földmívelési és állattenyésztési életének szívében, amelynek e tekintetben való fontosságát az állam is elismerte, amikor a minta gazdaságtani intézetét itt állította fel, már százados multjánál fogva, és földmívelő népének igaz karakterénél fogva is egyetlen hivatott, hogy a magyar gazdaságtani egyetem itt állítsák fel. De ha Debrecen e tekintetben nem mozog, az állam, amelynek ezt a fontos gondolatot át kell éreznie, nagyon könnyen meglehet — Kassa mellett dönt, amely város az egyetem ezen karakterével kecsesgáti és a gazdaságtani szak felállítását könnyűnek és késznek tünteti fel.

Szólok tehát mindazokhoz, akik a debreceni egyetem sorsát szívükön viselik, gondolkozzanak e kérdés felett és jöjjenek, hogy vállvetett munkával a megvalósuláshoz közelebb vigyük, ezt az így, ezen a téren, most már százados mulasztást pótoló, igazi nemzeti szükséglet kielégítő *Debreceni Egyetemét*.

Dr. Matolsy László.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Halálos kocsikázás. Deli Imre 6 és fél éves gyermek a mult héten a szekérről lefordult és a kerék és a löcs közé esett. Súlyos zúzódási és koponyatorési sebével a helybeli kórházba szállították, majd szülei időközben gyermeküket hazavitték Sárádra s maguk ávtolták a kis szenvedőt, de mindhiába mert ma súlyos sebeibe belehalt. Az ügyesség a temetési engedélyt megadta a családnak.

A „kozák“ hegedűművész.

A „kozák“ hegedűművész.

A legelső hegedűművészek egyike.

Kubelik után Colbertson Sasa.

Alighogy lezajlott a Kubelik mester hangversenye, a debreceni zenebarátoknak másik nagy élvezetben lesz részük. Pár nap mulva összehasonlíthatják a csodált Kubelik mester hegedűművészetét egy tizenhat esztendő művész zseninek, Colbertson Sasának a művészetével. Sevóik, a világhírű prágai hegedűtanár, aki Kubeliknek és Kociánnak is mestere volt, legifjabb mester-tanítványát, Colbertson Sasát azzal az ajánlással bocsátotta világgá, hogy „*őt tartja a világ legelső hegedűsének!*“ Ennek a fiatal mesternek nemcsak a technikája csodás és utóéletlen, hanem a szíve, a lelke is nagy neki. A világszerte ösmert *Dunkl* Norbert impresszárió, aki Thomsont, Kubeliket, Kociánt felfedezte, lábraállította, ilyen elragadtatással nyilatkozik erről az érdekes zenész csodaberről:

„Nos hát én, aki egy Thomsont, Kubeliket, Hubermant és Kociánt lábra állítottam, merem állítani, hogy soha ember úgy nem hegedült, mint Colbertson Sasa, ki decemberben tölti be 16-ik életévét. Ezt a gyerekbembert, aki már most is művészkolosszus, szerződtettem és viszem a világba, úgy mint annak idején Kubeliket. Hogy milyen lesz az eredmény, erre vonatkozólag már tisztában vagyok. Állítom, hogy amiképp soha hozzá hasonlóan nem hegedültek, azonképpen soha hasonló művészeti és anyagi sikert művész el nem ért, mint amilyenben neki része lesz. Colbertson Sasa származására vonatkozólag azt kívánom megjegyezni, hogy olyan érdekes, mint a művész maga. Apja amerikai mérnök, aki Oroszországban telepedett le és ott meggazdagodott. Anyja egy orosz *kozák-hetman* leánya volt és Sasa a déli *Kárpátok* egyik kicsi falujában született. A he-

gedülést egy *kaukázusi tanítóval* kezdte, későbbben a *donni Rostowban Seeligmannál* folytatta és tizenegy éves korában a világhírű Sevóikhez került, aki Sasát négy évig tanítva, őtet a legnagyobb tehetségű tanítványának jelentette ki. És azt cselekedte meg, amit eddig még soha egy tanítványával sem tett, t. i. hogy Sasával együtt lefényképeztette magát. Ezt tartom én a legjobb ajánlólevélnek.“

Colbertson Sasa debreceni hangversenyének műsora a következő briliáns számokból van összeállítva:

I. Saint-Saëus 3-ik hegedűverseny, 61. mű a) allegro non troppo, b) andantino quási allegretto, c) mollo moderato e maestoso (allegro non troppo).

II. Moshamer hárfaművész a m. k. operaház első hárfásának hangversenye.

III. a) Proházka Romance 9. mű, b) Chopin Nocturne Es dur Sarasale átírata.

IV. Tartini, az ördög trillái, szonata.

V. Moshamer, hárfaművész.

VI. Paganini God save the King. Változatok az angol himnusz felett.

Irodalom, művészet.

A „Nyugat“ írói Debrecenben.

Röviden már megemlékeztünk Debrecennek vasárnapi irodalmi nagy eseményéről, értjük a „Nyugat“ legkiválóbb íróinak, Ady Endrének, Ignotus-nak, Móricz Zsigmondnak a vasárnapi felolvasását délelőtt 11 órakor a „Royal“ disztermében. — Adyék már szombaton Debrecenbe érkeznek és este vacsora is lesz a tiszteletükre a Royalban.

*

A „Nyugat“, mint új irodalmi irány természetesen a fővárosból toborozta első sorban a maga írói gárdáját, de ebben tekintélyes helyet foglal több debreceni író is. — Az egyik *Tóth Arpád*, még pályája legelején áll, de egy pár szép költeményével már felkeltette az irodalmi körök figyelmét. Álmodozó lélek, nőiesen puha szív, aki ez idő szerint egészen beleillik a *Nyugat* sejtelmés, félhomályt kedvelő előadasmódjában. Majdnem ellentéte *Móricz Zsigmond*, aki csupa erő, csupa határozottság és aki falusi életképeiben, elbeszéléseiben és éppen most folyó regényében a magyar parasztnak oly találó alakjait rajzolta meg, hogy azokkal nagy íróművészek sem szögyenkezhetnének. — A vasárnapi matinén mindkettő szerepel és a debreceni közönség bizonyára feléjük fordul a legnagyobb érdeklődéssel, annyiival inkább, mivel *Móricz Zsigmond* éppen Debrecen történetéből merített elbeszélést fog felolvasni.

Polgármester és táviró-kisasszony.

Lovagias ügy a medve miatt.

Rózsahegy, október 21.

Ennek a históriának a megértéséhez szükséges emlékezetbe hozni a „rózsahegy medvét“. Most egy esztendeje történt, hogy a rózsahegy hatósági orvosok (köztük dr. Polgár Márk) egy hullát fölbontáltak és annak rendje módja szerint megállapították róla, hogy amíg élt, huszonnyolc éves, jól fejlődött, erős izmu fiatal ember volt. Később aztán kitűnt, hogy a hulla egy medve hullája volt.

Azóta a rózsahegy orvosok és hatósági személyek előtt nem igen szokták a medve szót kiejteni, lévén az mindig súlyos konfliktusok előidézője.

Nos, tegnapelőtt dr. Székely József, — Rózsahegy polgármestere kirándult a szomszédos Miskófalvára, ahol a plébános vendége volt.

szédos Miskófalvára, ahol a plébános vendége volt.

Éppen a terített asztalnál ültek, mikor Rózsahegyről egy vágató lovas küldönc érkezett:

— A nagyságos polgármester urnak hoztam ezt a sürgönyt! — jelentette a küldönc.

A polgármester fölszakította a telegrammot, amelynek ez volt a szövege:

Polgármester

Rózsahegy.

Jöjjön azonnal — medvét boncolni!

A finom bor zamatja menten ecetté vált a polgármester szájában, amikor ezt a néhány sort elolvasta. A vér is a fejébe szállott, az ökle összeszorult és ki tudja, — mit nem művel haragjában, ha a plébános lelkes, kenetteljes szavakkal le nem csillapítja.

Mikor megnyugodott kissé, a táviratot a rózsahegy jegyzőnek küldötte azzal az üznettel, hogy derítse ki, hogy vajjon vakmerő tréfáról van-e szó, vagy pedig más egyébről.

A főjegyző ki is derítette, hogy a telegramm csakugyan megérkezett a rózsahegy táviró-hivatalba és a földője egy árvali orvos volt. A szövege azonban így hangzott:

Polgár Márk

Rózsahegy.

Jöjjön azonnal Medvecére boncolni.

Medvece kis falu Árva megyében. Maliciózus volt a távirós kisasszony, vagy szórakozott, amikor a sürgönyt úgy változtatta meg, ahogy megváltoztatta... nem lehet tudni. A polgármester azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem affért, még pedig lovaigas affért akar csinálni a dologból.

Most ezen tanakodnak Rózsahegy, vajjon adhat-e lovagias elégtételt a távirós kisasszony? Azt beszélnek, hogy lovagias szakértők fognak összeülni a kérdés eldöntésére, — a szakértők között azonban rózsahegy orvosok nem fognak szerepelni.

UJDONSÁGOK.

Megkezdődik a vadászszezon.

Hajrá, hajrá, hajrá!

A „Debreceni Vadásztársulat“ első hajtóvadászata.

Öröm hirt jelentünk be a debreceni vadászuraknak, akik már nyulra, fogolyra, libára eddig is cserkészgethettek, puskázgathattak amugy magánosan vagy egy-két jó cimborával.

Azonban az igazi vadászat, az igazi vadászszezon csak az első „hajtóvadászattal“ szokott kezdődni! Amikor egymással vetélkedve terithetik a nyulat a pázsitra.

Noshát még e hónapban meglesz a „Debreceni Vadásztársulat“ első hajtóvadászata. A vadásztársulat népszerű jegyzőjétől, doktor Szikszói Szabó László társulati jegyzőtől a következő érdekes értesítést vettük és közöljük a társulat tagjaival, a nemes vadászsport minden lelkes barátjával:

Tisztelt Tagtárs Ur!

A „Debreceni Vadásztársulat“ választmányának 1909. évi október hó 21-iki ülésén meghozott határozatából kifolyólag van szerencsém a hajtóvadászatról a következőkben értesíteni:

I. Nagyerdei hajtóvadászat

1909. évi október hó 31-én. Kezdeté fél 7 órakor. (Sámsoni vonat indul a „Bika“-szál-

lodától reggel 5 óra 40 perckor. Találkozás a nagyerdei külső csőszháznál. Rendező Gerőcz József ur. Lőhető őzbak, nyul, fácánkakas és fogoly. (Az őzbak lövése 6-ban korlátoztatott.) Akik ezen vadászon részt óhajtanak venni, tartoznak október 28-án d. u. 5 óráig 4 korona részvételi díj lefizetése mellett Kegyes Ferenc pénztárnok urnál jelentkezni. Kik ezt elmulasztják, a hajtóvadászon részt nem vehetnek.

A hajtások befejeztével a vadak a „Polgári lövöldé”-ben osztatnak ki. — Vadkiosztás után pedig ugyanott

társasvacsora

lesz. A vacsora-jegy ára 3 korona, mely jelentkezés alkalmával a társulat pénztárnokánál előre befizetendő.

Debrecen, 1909. évi október hó 22.

Tisztelettel

Dr. Szikszói Szabó László.
társ. jegyző.

— **József kir. herceg a Hortobágyon.** Főhercegi vendége lesz e hó 27. és 29-én Debrecennek. József kir. herceg jön el Debrecenbe s vadászatot fog tartani a híres pusztán, mely vad szárnyasokban az idén csakugyan nagyon gazdag. A királyi herceg szerencsés vadászó s egy kis főúri társasággal jön. Kikötötte azonban a királyi herceg, hogy szigorú inkognitóban óhajt maradni s minden hivatalos fogadtatás mellőzendő. Jövetelével nem akarja megzavarni Debrecen nyugalma s a közönség az érkezésnél ott nem vehet részt. Az érkezés idejét s a vadászat napját nem is tudatta.

— **Kubelik hangversenye.** Rengeteg közönség várta, hogy a dobogóra lépjen. Amikor megjelent, szinte jóleső érzés tükröződött vissza arcán, hogy debreceni hívei még mindig változatlan lelkesedéssel vannak hozzá. Nem a fiatal Kubelik ő már, hanem a mindjobban elmélyedő nagyszerű művész, aki az érzelmek végtelen skáláin játszik. A műsorán Bach is szerepel, melybe csodálatosan tud elmerülni. A nagy Csajkovszky heggedüversenyt senki sem játsza úgy, mint ő és a Wieniawsky hangversenyt, melyet már annyiszor hallottunk, mindig tökéletesebben interpretálja. Természetesen Paganini sem maradt el, melyben hiába mégis csak világhírű technikájával ejti bámulatba az embert. A közönség szünni nem akaró tapsokkal honorálta régi kedvence művészetét, mellyel mindig leigazza az embert. Az estélyre, mint mondám, rengeteg ember jött el, oly annyira, hogy tegnap a hangversenyteremben együtt lehetett látni Debrecen egész társadalmát. (f. g)

— **Csanak János bizottsági tagsága.** Csanak János képviselőnk, aki — mint nagybirtokos — egyike a legkiválóbb gazdáknak, szép megtiszteltetésben részesült a képviselőház részéről. Csanak Jánost a „földadó bizottság” tagjává választották meg.

— **Tanácskozás a harcászati lőtér felől.** A katonai harcászati lőtér bérlete, amelyért a kincstár ez idő szerint ezer korona bért fizet, a jövő esztendőben lejár. A bérlét meghosszabbítása tárgyában ma egy polgári és katonai vegyes bizottság ülésezett a városházán. A város részéről Szabó Kálmán tanácsnok, dr. Magoss György főügyész és Aezél Géza főmérnök, a honvéd és közös hadsereg részéről pedig 3-3 katonatiszt jelent meg a tárgyaláson. Minthogy megállapítás nem történt, a bizottság legközelebb újra tanácskozni fog.

— **Az új állatorvos.** Reitz Károly, a Leidl Emil helyére kinevezett állatorvos tegnap vette át hivatalát s ma délelőtt tisztelgett Kovács József polgármesternél.

— **Adjatok, adjatok!** Egy könyörületos szívekhez szóló felhívással és egy orvosi bizonyítvánnyal indult utjára Fischer Margit 14 éves fiatal leány.

— **Adjatok, adjatok!** Kis testvérem beteg. — Így szól Margit a könyörületos szívekhez.

Ma délután véletlenül utjába hozta a sors a kolduló kis lánynak Nagy Sándor 10. számú rendőrt, aki bekísérte a kis lányt a rendőrségre. Itt megállapították, hogy a kis lány írásai hamisítottak. A rendőrség az összegyűlt 14 koronát lefoglalta.

— **Debrecen legtöbb adótfizetői névsora** ellen két felelősség adatott be. A bíráló választmány Weszprémy Zoltán főispán elnöklése alatt tegnap bírálta el e felelősségeket s azoknak helyt adott. E szerint Sümegi Ferenc és Tóth István építész beleszerültek a virilisek névjegyzékébe míg Rosenfeld Salamon és Kállay Sándor kimaradtak.

— **Bérbeadott vadászterületek.** A Hatvan és a Varga-utcai vadászterületek bérbeadására vonatkozó árverést ma délelőtt tartották meg a városházán. A Hatvan-utcai vadászterület bérlését a Hatvan-utcai gazdaság kapta meg 290 korona bérösszegért, a Varga-utcait pedig a Debreceni Vadászterületek 31 koronáért.

— **Tiszti bemutatkozás.** A m. királyi debreceni 3. honvéd kiegészítő parancsnokság területén tartózkodó honvéd tisztek és havidíjasok tiszti bemutatása folyó évi november hó 4-én délelőtt 9 órakor a tiszti utó bemutatás pedig folyó évi november hó 14-én szintén délelőtt 9 órakor fog a Péterfia-utca honvéd gyalogsági laktányában megtartatni.

— **Gyilkos kuruzsló.** Aradról jelentik: Musztafa Mária jómódu gyóroki gazda 18 éves leánya, hogy szerelmi viszonyából származó következményeket elűntesse, kuruzsló asszonyhoz fordult, az ettől kapott szereket bevette és nagy kínok között meghalt. A vizsgálatot megindították.

— **A Vezuv háborgása.** Nápolyból táviratozzák: A Vezuv tegnap délután újra háborogni kezdett. Két izben menyörgészerű robaj volt hallható és a hegy kráteréből 10 méter magasságban repültek fel kövek.

— **Népfelkelők jelentkezése.** Ma kezdődött meg a népfelkelők jelentkezése a Pavillon laktányában. Ma nagyon szép eredményt értek el s igen sokan jelentkeztek. A nem jelentkezők szigorú büntetésben fognak részesülni.

— **A siket-némák kis partfogója.** A Dóczy-intézet egyik kedves, mélyérzésű növendékét például állítjuk a leánytársai elé. Ez a nemes lelkű leányka barátnőinek közreműködésével házi hangversenyt rendezett a siket-néma intézet javára. Szindarabot adtak elő. — Volt énekszám, szavalat is. Belépti díjat is szedtek és a kedves családi körből 8 korona 50 fillér összegyűlt, amelyet a „Debrecen” kiadóhivatalába hoztak be. Midőn ezt nyugtázzuk és a kedves lánykának a jóságát örömmel említjük fel, bejelentjük, hogy ezt az összeget az intézet vezetősége a „Debrecen” kiadóhivatalában átveheti.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Tóth Eszter ref. 3 hónapos, Oláh Gáborné ref. 39 éves, Ignáth Mihály ref. 4 hónapos.

— **Az utszélről.** Peregnek a falevelek. Az őszi verőfény sugarait már hideg fuvalmu szelek táncoltatják. Itt az ősz.

Földre perdülnék a hervadt levelek és midőn letűnik az őszi délutánnak utolsó napsugárja, a sötét estében megborzong a magányosan járó ember. Hiába tekint fel az égre is, szomorú orcájával későn buvik fel a holdvilág, még a csillagokat is eltakarják a hűvös őszi éjszakának sötét felhői.

Ilyenkor úgy hiányzik a meleg, puha női keze. . A sötét estéken megborzong, úgy elszomorodik a magárahagyatott lelkű ember.

Sötétek most az esték! az éjszakák! De majd jön a tél! Jön a tél! Fehérek lesznek még az éjszakák is, mint fehér halott leánynak selymes szemfedője. Selymes szemfedője a fehér halott leánynak . .

— **Betörés egy hentesüzletbe.** Varga György Méliusz-tér 5. szám alatt lakó hentes ma ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, aki üzletéből 420 korona készpénzt lopott el. A Varga Györgynek a Kossuth-utca 58. szám alatt van a hentesüzlete. A betörő az idő alatt követte el a lopást, a míg a tulajdonos kis időre eltávozott az üzletből. A rendőrség a legszeleesebb nyomozást vezette be a betörő kézrekerítése végett.

— **Ki lehet a meggyilkolt?** Fiuméből táviratozzák: Dornog-Foistritz és Külbenberg állomások között a vasuti sínek mellett holttestet találtak, amelybe a szív tájékan kés volt markolatáig beszúrva. A személynazonosságot még eddig nem tudták megállapítani. A vizsgálat megindult.

— **Nagy földrengés.** Acioralóból jelent egy táviratunk: Este 6 órakor újabb földlökéseket éreztek, amelyek több környező faluban nagy kárt okoztak, 16 ház beomlott, számos házban repedések mutatkoznak. Egy ember életét veszítette. A lakosság a szabadban táborozik. A földlökések tovább tartanak. A földrengés által sújtott helységekre csapatokat küldtek ki.

— **Szatler Fáni bandája.** Megirtuk, hogy a rendőrség tegnap letartóztatta Szatler Fánit, aki angyalos koronák keresésének ürügye alatt szokta meglopni a kereskedőket. A rendőrség ma arra is rá jött, hogy Szatler Fáni nem egyedül rándult le Debrecenbe vendégszereplésre, hanem egy társaság kíséretében. A s-éhlámos társaság tagjai nők és férfiak vegyesen, akik közül két nőt már eddig is sikerült elfogni. A társaság többi tagjait Dobos rendőrbiztos nyomozza. Akiknek nagyrésze kassai illetőségű. Szatler Fánit a rendőrség ma átadta a járásbírósnak.

— **Primadonna és gróf házassága.** Mezey Kálmán szintársulatának primadonnája, Barna Manci és keresztszegi és adorfáni Csáky Gábor gróf tegnap házasságot kötöttek Budapesten a VII. ker. anyakönyvvezető előtt.

— **A zászlósok és hadapródok jelentkezése.** A honvédség kötelékébe tartozó tartalékos zászlósok, hadapródok és hadapród jelöltek bemutatása folyó évi november 6-án, utóbemutatása pedig ugyanazon hó 16-án délelőtt 9 órai kezdettel a m. kir. debreceni 3. honvédkiegészítő parancsnokság hivatalos helyiségében (honvéd gyalogsági laktanya) fog megtartatni.

— **Kézrekerült fosztogatók.** Lapunk egyik régebbi számában hirt adtunk arról a vakmerő támadásról, melyet Gál József ellen intéztek a Dobozi-utcaiban. — A tetteseket azóta erőlyesen nyomozta a rendőrség és ma sikerült Németi Sándor és Kanca István debreceni csavargók személyében kézrekeríteni. A tetteseket vallatásra fogta a rendőrség, akik azt vallották, hogy Gál Józsefet nem támadták meg, hanem az utcán alvás közben lopták ki zsebéből a benne levő 46 koronát. A tetteseket e vallomás után nem rablásért, csupán tolvajlásért fogja elítélni a rendőrség.

— **Ablak tolvaja Salétrom-utcaiban.** A rendőrség bünyügyi osztályán ma két Salétrom-utcai lakos is tett feljelentést. Róth Márton vendéglős és Sándor Mihály a panaszos. Mindketten arra ébredtek, hogy a nyitva levő ablakszárnyat ismeretlen tettes ellopta. Róth Mártontól hat, Sándor Mihálytól pedig két ablak tűnt el. Valószínűleg valamelyik szegény építkező ember, vagy garázda mulatók követték el a tettest. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Rendőrségi hírek.** Nagy Sándor Kossuth-szállodabeli hetes tegnap panaszt tett a rendőrségen, hogy lakásáról ismeretlen tettes egy dupla fedelű órát láncsal együtt ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást. — Gál József postakerti lakos feljelentést tett Sáfrándi Kálmán Csillag-utca 70. szám alatti lakosnő ellen, aki neki egy zálogbárcaát adott át. Gál József a zálogbárcaát be akarta váltani s ekkor tudta meg, hogy az illető tárgy lopott és le van tiltva. A rendőrség megindította az eljárást. — Petrovics Lajosné Péterfia-utca 42. szám alatti lakosnő panaszolja, hogy folyó hó 21-én ismeretlen tettes lakásából 20 korona értékű fehérneműt ellopott. A rendőrség nyomozza a tettest.

— **Lapunk minden előfizetője ingyen kapja az országos hírű, pontos címtárral ellátott Debreceni Képes Kalandáriomot.** Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.

— **Letartóztatott bankigazgató.** Fränkel Ernőt, a Pesti Mezőgazdasági Bank vezérigazgatóját a rendőrség csalás és magánokirathamisítás vádjára miatt letartóztatta. A letartóztatott lakásán ma házkutatást tartottak, amelyhez Fränkel is elvitték. A Pesti Mezőgazdasági Bank igazgatójának lakásán olyan iratokat találtak, amelyek kétségtelenné teszik, hogy Fränkel több okirathamisítást követett el. Találtak egy levelet is, amelyben Fränkel bucsuzik feleségétől és barátaitól. Bocsánatot kér, hogy így cselekedett, de kénytelen volt vele, mert a becsület az első. Ez azt bizonyítja, hogy Fränkel öngyilkossá akart lenni. Ma délután Fränkel át kísérték az ügyészséghez.

— **Petőfi Sándor** összes költeményei új népies és ifjusági teljes kiadás. A szöveget ellenőrizte és bevezetéssel ellátta dr. Kardos Albert. A költő arcképével. — Rendkívül díszes, aranyozott vászonkötésben fedelén a költő aranyozott dombor nyomású szobrával. Ara 2 korona 40 fillér. — Kapható a kiadónál Hegedűs és Sándor könyvkiadóhivatalában, Kossuth-utca 11.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **E legértékesebb naptár,** a „Kincses kalandáriom” 1910-re már megjelent és 2 koronáért Csáthy Ferenc könyvkereskedésében kapható.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok, rakéták, békák, bombák és görögtűzek** legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kapható.

Lapunk új előfizetői is ingyen kapják a Debreceni Képes Kalandáriomot az 1910-ik évre.

Szélhámos cigányasszony.

Hypnotizál és csal.

Rászédett egy urinőt.

Debrecen, október 22.

Büntetett előéletű, nagystilű szélhámos cigányasszonyt tartóztatott ma le újból a rendőrség Jeremás Józsefnének hívják a cigányasszonyt, aki művészettel fosztja ki áldozatait.

A cigány asszony varázslatos hatalma a hypnotizálás. Valósággal megbűvöli azokat, akiktől valamit kér, úgy hogy nem tudnak ellentmondani kérésének. Jeremiásné ruháneműket, ékszereket azzal az ígérettel csalja ki, hogy majd eladja

azokat. Az átadott tárgyakért járó pénzt azonban soha nem szolgáltatja vissza.

Legutóbb egy közismert urinőt szédett rá a szélhámos cigányasszony az ő hypnotizáló művésztével.

Fehérneműket, drága selyem ruhákat, ékszereket, körülbelül 1500 korona értékű tárgyat adott át a cigányasszonynak. — Az átadott ékszerek közt volt 1 pár briliáns bulton, 2 darab briliáns gyűrű, arany nyaklánc, arany szív, arany karperec gyémánt kővel stb.

— En nem tudom, micsoda bűvölő erővel tud hatni ez a cigányasszony, — mondotta az uri nő a rendőrség bünyügyi osztályán — de én nem tudtam ellentállni kérésének.

A rendőrség előtt nem ismeretlen személy Jeremiás Józsefné, mert már többször volt büntetve e fajta csalásért. — A hypnotizáló cigányasszony állandóan Debrecenben folytatja üzemeit, akit Bardócz biztos a tett feljelentés alapján ma letartóztatott.

Az ellopott ékszerek, ruháneműk egy részét még megtalálták a cigányasszonynál. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyó szám 22.

C) bérlet 7. szám.

Mulató Istenek.

Operette, előjátékkal, 3 felvonásban. Irták: Leon V. és Stein Leo, magyar színre alkalmazta Heltai Jenő, zenéjét szerzette Lehár Ferenc.

Főbb szereplők:

Horváth Kálmán	Magda Eszti
Zilahyné S. V.	Medgyaszay A.
Nádor Zsiga	Ligeti Lajos
Berényi Etel	Ferenciné
Erdélyi Margit	Jakab Gizella
Bakos Emilia	Ardai Vilma
Sárvári Janka	Gyöngyi Izsó
Torma Zsiga	Gyöngyi Jolán
Szilassi Etel	Ardai Árpád

Holnap, vasárnap, október 24-ikén

Folyószám 4.

Kis bérlet 4. szám.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal

Nagymama.

Operett.

Este hét és fél óraker rendes helyárrakkal

Mulató Istenek.

Operette.

Heti műsor: Szombaton: „Mulató Istenek”, operette. Vasárnap délután: „Nagymama”, operette; este: „Mulató Istenek” operette, kisbérlet.

* **Diszelőadás.** November 7-én a református Nőegylet 40 éves jubileuma alkalmából, diszelőadás lesz színházunkban, melynek végleges műsora következőleg lett megállapítva. I. Nyitány Bánk Bán operából Erkel Ferentől, előadja a színházi zenekar megerősítve több helybeli zenetanárral, Mártonfalvy György karnagy vezetése mellett. II. Prolog előképekkel, írta Szávay Gyula, szá-

valja Gazdy Aranka, az előképeket rendezte Ferenczi Frigyes. III. Bajusz. Magyar daljáték Verő Györgytől. Ez előadás tekintettel a jótékony célra, felemelt helyárrakkal tartatik meg.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap, mint rendesen két előadás tartatik. Délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal Nagymama eredeti operette kerül színre, este pedig Lehár nagyszabású operettjének, a Mulató Isteneknek lesz a második előadása.

TÁVIRATOK.

Nagy postasikkasztás a fővárosban.

35 ezer korona tűnt el.

Budapest, október 22. Nagy postasikkasztás hírére hozza az éjjeli táviró. A belvárosi Takarékpénztár egyik szolgáját: Farkas Andrást nagyobb összegű pénzzel elküldte a 41-es számú postahivatalba feladás végett. — A szolga feladta a pénzt. A pénzes levelek közt volt egy 35 ezer koronát tartalmazó levél, amely a battonyai takarékpénztárnak volt címezve. Ezen pénzes levél eltűnt.

A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot. A gyanu ezideig Huma János postaszolgára és nejeire irányul, akik a posta épületébe laknak. A vizsgálat folyik.

Wekerle Pesten.

Budapest, október 22. Wekerle miniszterelnök ma dånosi birtokáról Budapestre érkezett és délelõtt tanácskozott Andrassy belügyminiszterrel.

A bán tárgyal.

Budapest, 22. Rauch báró horvát bán ma délelõtt fontos tanácskozást folytatott a kormány tagjaival. Rauch ma este Bécsbe utazott.

Nagy panama Belgrádban.

Belgrád, október 22. Itt egy óriási panamának jöttek nyomára, amelyben a hadsereg számos elõkelõ tagja és egy tölténygyár szerepel. A tölténygyár éveken keresztül hamis töltényeket szállított a hadseregnek jó töltény helyett s ezzel az államot 14 millió frankig megkárosította. Katonai körök Péter király nevét is belehozták a panamába, ami azonban nem valószínű. A vizsgálat erősen folyik.

Tanácskozás Kossuthnál.

Budapest, Kossuth Ferenc miniszternél ma délelõtt megjelent Barabás Béla és Sággy Gyula országos képviselõ, akikkel Kossuth hosszasan tanácskozott.

A drótnélküli táviró.

London, október 22. Az elsõ drótnélküli táviróállomást az angol anyaország területén Darley Daleben (Derby grófság) állítják fel a kormány felügyeletével. Ma küldik az elsõ próbatávirót Németországba.

A meggyilkolt Szilasi.

Budapest, október 22. A törvényszéki orvosok ma felboncolták Szilasi Adolfot. Megállapították, hogy tiz szurást ejtett rajta

a gyilkos és egy vágást. Megállapította a boncolás azt is, hogy Szilasi dulakodott a gyilkossal, amely körülmény beigazolja Liszkay azon állítását, hogy nem előre megfontolt szándékkal ölte meg áldozatát.

A vadállatias apa.

Szeged, október 22. Richter József államvasúti hivatalnok ellen az árvaszékhez több feljelentés érkezett, amelyek azt állítják, hogy négy éves leánykáját folyton üti, korpával éteti. A hatóság a leánykát menháza szállította s a vadállatias apa ellen megindította az eljárást.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 22.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Bányadt irányzat mellett 15,000 métermázsza került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonafajták közül tengeri nyugodt, a többi 5-10 fillérrel olcsóbb. Idő: hűvös.

Buza októberre	14:68-69
Buza áprilisra	14:13-14
Rozs októberre	9:75-76
Zab októberre	10:15-16
Rozs áprilisra	7:42-43
Zab áprilisra	7:62-63
Tengeri szeptemberre	6:88-89
Tengeri májusra	0:00-00
Repce augusztusra	00:00-00

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elfogott rabszökevény.** Már lapunk tegnapi számában ismertettük Puha János rabszökési esetét, ma csupán annyit fűzünk hozzá, hogy Puha János a sátoraljaujhelyi kir. ügyészség átirata szerint lopás büntetést rajta csipetett, mely büntetésért újabb 4 havi fogház büntetést kapott, melyet előbb Kasán kell leülnie és csak azután lesz az itteni fogház lakója, míg a hátralevő egy havi büntetését leüli.

§ **Egy színésznő kártérítési pöre.** Komor Emma volt egri, most kecskeméti színésznő, ötvenezer koronás pórt indított egy budapesti gavallér (fanagykereskedő) ellen, aki házasságot ígért neki s rábirta, hogy a Palágyi szintársulatánál érvényben volt szerződését bontsa fel és költözzék Budapestre. Amikor azután a vőlegény kiélvezte a jegyes jogait, egy szép napon hidegen így szólt a színésznőhöz:

— Emma, kérem én úgy látom, hogy mi nem vagyunk egymásnak valók, váljunk el.

— Rendben van, drágám, — szólt nyugodtan Komor Emma és másnap ötvenezer korona erejéig pórt indított a fakeskedő ellen.

Szépen elmondotta a perben, hogy ő felbontotta a szerződését, sőt elmulasztott njabb szerződést kötni, hosszú ideig élt jövedelem nélkül és tette mindezt „vőlegénye“ házassági ígéretére.

A bírak 5200 korona kárt ítélték meg.

§ **A szabadkai gyilkosság végtárgyalása.** Salánky József dr. esküdtszéki tárgyalási elnök — mint Szabadkáról táviratozák — november elsejére tüzte ki a Haverda-ügy tárgyalását. Ma az összes vádlottakat megkérdezték, kívánnak-e újabb tanukat beidéztetni? A vádlottak azonban nem jelentettek be újabb tanukat. — Jánossy panaszt akart tenni, hogy a fogházban rosszul bánnak vele, Vojtha pedig ártatlanságát erősítette. Salánky bíró fölvilágosította Jánossyt, hogy a vele szemben tanúsított bánásmód miatt csak a főtárgyaláson emelhet panaszt. Jánossy ebben megnyugodott. Közvetlenül özv. Haverdáné meggyilkolása után a meggyilkolt testvérhuga, Dengl Alajosné, kétezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki a hatóságot a

gyilkos nyomára vezeti. A tettesek már régen kézre kerültek, Dengl azonban csak tegnap tette le a kétezer koronát a törvényszéken. A késedelmet azzal indokolta, hogy még nem vette fel az örökségből az öt megillető fele részt s így nem tudta bizonyosan, mennyit fog örökölni, a saját pénzét pedig nem akarta kockára tenni. Ma jelentkezett a jutalomért Muhr József, a Park szálloda tulajdonosa. Ő figyelmeztette a rendőrséget, hogy Jánossy és Vojtha a kávéházban tárgyaltak és hogy Jánossyt a gyilkosság napján, a tett elkövetése után látta.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Miután száz meg százszor hiába igyekeztem a sötét rejtélyt megoldani, megtettem azt, mit akár mindjárt is megtehettem volna: kétségbeesve az asztalra dobtam a lapot.

Hol voltak most a felfedezés és siker ragyogó álmái? A szél szárnyain. Csak legtovábbról is remélni lehetett-e, hogy az a szegény őrlött még egyszer visszanyerje józanágát? — Sokkal jobban emlékeztem a ma látottakra, semhogy azt remélhettem volna.

Az éj mély esendjében újra meg újra felmerültek emlékekben az orvos jó szavai, melyeket Playmore ur elolvastatott velem:

„Ha a katasztrófa bekövetkezett, barátai nem táplálhatnak reményeket felgyógyulása iránt: az egyszer elvesztett egyensúly mindörökké veszve lesz“.

Ezen iszonyu ítélet hamar igazolva lőn. A következő reggel a kertész levelet hozott nekem, mely az orvos ígért tudósítását tartalmazta.

Miserimus Dexter és Ariel még mindig ugyanott voltak, ahol Benjamin és én őket hagytuk volt, a hosszú szobában. Ügyes ápolók felügyelete alatt álltak: bevárva Dexter legközelebbi rokonának, egy falun lakó öccsének határozatát, miután azt sürgöny útján értesítették a tényállásról. Belátták, mikép lehetetlen a hűségese Arielt urától elválasztani, ha csak azon testi erőszakot nem akarnak használni, mely csak dühöngő őrléknél alkalmaztatik.

Az orvos és a kertész, mindkettő kiválóan erős ember, hasztalan fejtették ki minden erejüket, hogy a szegény teremtetést távol tartsák, midőn először a szobába lépve, őt urától elakarták távolítani.

(Folyt. köv.)

Legbiztosabb szépítőszert a

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcból tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerész-nél =

Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469.

„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszer-tár.

A

BORSOS-féle

HAJSZESZ a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. Hatása bámulatos. Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredését. NŐTETI A HAJÁT és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECZEN.

URSUS

a legtökéletesebb rendszerű

BORSAJTÓ

a 3-ik erőátvitellel felülmulja minden más szerkezetű sajtó nyomóképességét, ACZEL csavar és keretszerkezettel, a must vasrészekkel nem érintkezik, miáltal a bor megfeketedését kizárja, a törköly egydarabban kivethető.

Képes árlap pinczefelszerelési cikkekéről és borsajtókról ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula Debreczen.

Ma már köztudat, hogy vízvezeték és a fürdő berendezés nemesak kényelmet ad, hanem elsőrendű egészségügyi követelmény. Céljainak azonban, csak akkor felel meg, ha az minden tekintetben kifogástalanul működik.

Ha már vízvezeték, legyen jó vízvezeték!

Jól és olcsón jótállás mellett

Máthéi János

vállalata készíti Debreczen

Műhely és iroda: Darabos-utca 54. szám.

Üzlet és raktárhelyiség Egyház tér 5.

Nagytemplom mellett.

Ezen hirdetés

érdekelné fog minden művelt embert! Önnek tudnia kell, ha testi egészségének ápolására súlyt fektet, hogy minden házban nélkülözhetetlen egy feltétlenül megbízható fertőtlenítő szer. Betegség, sérülés, égés, bevágás, milyen sokszor fordulhat elő; a betegágyánál való fertőtlenítés, sebek, dagasztatok antiszeptikus mosása, öblítések (irrigáció), ragályos betegségek elleni védekezés és szagtalanítás, mind szükségessé teszi, hogy kéznél legyen a tudományosan sokszorosán kipróbált és elismert

LYSOFORM

mely határozottan a jelenkor legkitünőbb fertőtlenítő szere és az egész világon használatban van. Gyorsan és biztosan hat, bárkinek kezébe adható, mert nem mérgező, nem izgatja a bőrt (mint a többi fertőtlenítő szerek, pl. carból, szublimát, hypermangan), kellemes illatú és végül rendkívül olcsó; ezek az okai közkedveltségének úgy orvosi mint laikus körökben, 100 grammos eredeti zöld üvegekben 80 fillér árban kapható az ország minden gyógyszer-tárában vagy drogeriájában használati utasítással.

Vegye figyelembe azt is, hogy a lysoform gyorsan és biztosan megszünteti a rossz szagot és izzadtságot is.

Egy érdekes könyv jelent meg kiadásunkban a lysoform különböző használhatóságánál és pedig: „Egészség és fertőtlenítés“ ezimmel. Ezen könyv igazán mindeu anyának ajánlható olvasmány és a gazdaközönséget is érdekli. Bárkinek ingyen és bérmentve küldjük meg ezen könyvet.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Ujpesten.

Tegyen egy kísérletet!
Figyeljen a **LYSOFORM** szóra
és az eredeti csomagolásra.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy a régen fennálló

BLATTNER BÉLA-féle órák üzletet,
amely már 4 éve, hogy vezetésem alatt áll, a mai naptól kezdve saját nevemen és pedig:

BLATTNER BÉLA
UTÓDA
FÜSI GÁBOR
néven tovább vezetem.

Egyben van szerencsém a legolcsóbb szabott árakat szíves tudomásra adni:
Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
Inga óra, 1 napos, felet és órát ülő szép hangos ütőssel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50, harangütőssel 12 forint.
Konyha óra 2:50, 3-, 3:50, 4- forint.
Zsebóra üveg 15 kr. Zsebóra mutató 10 kr.
Inga órák 3 évi jótállással. Zsebrák és Ébresztők 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

Érmelléki

uj- és ó-borok

kisebb részletekben is

Nagykályai termés 500 hektó folyó évi
Nagykályai termés 500 hektó 1908. évi

eladó.
NAGY GÁBOR

szőlő nagybirtokos

Posta, távirida és távbeszélő **Kóly.**

Rendkívül

olcsó árakon
vásárolhat most mindenki!

Őszi és téli Ruha és Kosztümszövetek

Tiszta gyapju seviotot ruhákra és aljakra Frt 1.05
Sima kosztüm seviotot kabátos ruhákra Frt 1.25
Sima divatszövetet minden divat színben Frt 1.08
Angol divatszövetek különösen aljakra Frt —.58
Angol kosztümszövetek kabátos ruhákra Frt —.78

Utólérhetetlen nagy választék!

Kitünő jó minőségek!

Bosznay J. és Zarsa

divat- és szőnyeg áruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénszavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

Perfect irodai erő

teljesen önálló munkás, azonkívül

EGY UTAZÓ,

mindkettő a szénszakmából, több éves gyakorlattal, budapesti szénagykereskedő céghez kerestetik. Részletes ajánlatok igény megjelölésével „Állandó állás 1598“ jelige alatt

BLOCKNER I.

hirdető irodájába Budapest, IV., Sütő-utca 6. intézendők.

299092/909. szám.

F IV.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

HIRDETMÉNY.

Közhirre tesszük, hogy a Rákospalota-Ujpest állomáson áru- és kocsitorlódás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. minister urnak f. évi október hó 18-án 81061. sz. alatt kelt engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3.) 2., valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozományok 6. §. (3.) 2. pontja alapján, az érvényben levő szabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül úgy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban f. évi október hó 22-étől kezdve visszavonásig:

a Rákospalota-Ujpest állomáson fel- és kiadásra kerülő teherárúkra — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével — még további 5 napi időleges szállítási póthatáridő fog alkalmaztatni.

Budapest, 1909 október hó 20-án.

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

Ha állást keres — ott talál.

Ha lakást keres — ott talál.

Ha alkalmazást keres — ott talál.

Ha társat keres — ott talál.

Ha oktatást keres — ott talál.

Ha butort keres — ott talál.

Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „D.V.“, „Szinházhatí“, „Pipacs“, „K. Z.“ „Fehérszegfü“ jeligére.

Melyik fiatal vagy nős ember lenne hajlandó, egy középkorú nővel, megismerkedni és tiz koronával kíségeteni, az írjon Fehér székfü jeligére, a kiadóba.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villany üzemű kávé pörkölte a kirakokban, Félegyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

A boldogfalvai kertben 6168 □-öles szőlő és gyümölcsös eladó, 2 épülettel, házhelyeknek is igen alkalmas, a nagy állomás közelsége miatt. Cim a kiadóhivatalban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Házvezetőnőnek ajánlkozik intelligens, fiatal özvegy nő; elősméit jó gazdasszony. Cim a kiadóban.

Uri házhöz nevelőnek ajánlkozik collegiumban érettségizett, francziául is tanító I. éves joghallgató. Ajánlatokat „Nevelő“ címre kérek a kiadóba.

Női ruhaszövetek

az őszi- és téli idényre, valamint flanelek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatóvek, gyöngy- és bór díszítések,

Menyasszonyi selymek,

koszorúk és fátzolok

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. I.

Alapított 1842. évben.

Eladó ház Hajdusámsonban. A község legelőnkebb helyén, szép nagy üzlethelyiséggel, 2 nagy kirakablakkal, redőnyzárakkal, 3 kisebb szoba és egy nagy terem, a piactér mellett, üzlethelyiségnek igen alkalmas, eladó. Felvilágosítás a hajdusámsoni Olvasóegylet elnökségénél nyerhető.

Műhelynek világos pinceze kiadó. Értekezhetni István-gözmalmi portásnál. Ócska deszka kerestetik.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Comptoirista, magyar-német levelezésben jártas, szerény feltételek mellett állást keres. Bővebbet a Vasuti Takaréknál.

A piactér-utcán vagy környékén hivatali helyiségnek alkalmas 2 szobát, előszobát keresek, fatartóval. Egyik szoba utcai legyen. Cim a kiadóban.

Izraelita családnál egy fiatal ellátást keres. Cim a kiadóban.

Teljes üzleti bolt berendezést és portálót keres Csillag Arthur Hegedüs és Sándor ezégnél, Kossuth-utca 11.

Jó írással és jó beszélőképességgel bíró intelligens urak 3-10 korona napi, díjazás mellett felvétetnek. — Ajánlatok „Állandó“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Eladás.

Egy latin-magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cim a kiadóban.

Egy jókarban levő írópép eladó. Bővebbet Radó Piac-utca 30.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Bihar-Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor-ese-hólyagés
bellántalmahnál vala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és huygysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes,
Fencser takaró, Ágy- és asztal-
terítő, Flanell-takaró, Paplan és
matrác nagy raktár

Donogán és Somossy
cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Kaszanyitzky Endre
főutczai üzletébe

megerkeztek és nagy választékban
a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali, függő, salon, ebédlő
és hálószobai villany-csillárok
és lámpák,

melyek a legmodernebb és legszo-
lidabb kivitelben állanak a n. é.
közönség rendelkezésére.

Olosó árak. Kötűnő áru.

Vendéglői és kávéházi felszerelések

Képeknek minden nagyságban egyszerűtől legújásig

Építel- és portálo ügyezési vállalat

Debreceni Tisztviselők Önségélyző-Egyletének szabója.

MEGÉRKEZTEK

a legdiv. toszabb fér fi szövétujdonságok

őszi és téli idényre,

nygszintén a Debreceni Tisztviselők Önségélyző-Egysületének mintagyűfteménye.

SZABÓ LÁSZLÓ

férfi szabó, Széchenyi-utca 1. szám.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők
berendezését, javítását, évi
jókarban tartását, ugy hely-
ben, mint vidéken legjobb
anyaggal, legolcsóbban esz-
közöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és
villamos-szerelési vállalat. — Csillárok,
ivlámpák, villamos motorok, szellözte-
tők, dinamok állandó nagy választékban.
Raktáron tartom a legjobb gyártmányu
Wolfram és Osmium égőket.